

Izabelin, dnia 14 września 2015 r.

Stowarzyszenie DziałajMY!
ul. Sierakowska 91
05-080 Izabelin
stowarzyszenie@dzialajmy.org
www.dzialajmy.org

Pan Ryszard Haczek
Przewodniczący Zespołu ds. Strategii
Urząd Gminy Izabelin
ul. 3-go Maja 42
05-080 Izabelin

Szanowny Panie,

W imieniu Stowarzyszenia DziałajMY!, niniejszym przedstawiamy uwagi do projektu „Strategii Rozwoju Gminy Izabelin na lata 2016-2030”, zwanej dalej „Strategią”.

I. Uwagi ogólne

1. Negatywnie oceniamy tryb pracy nad Strategią, polegający na oddaniu inicjatywy w zakresie określenia głównych kierunków rozwoju Gminy tylko w ręce dwóch współautorów omawianego projektu oraz zespołu ds. strategii składającego się wyłącznie z osób bezpośrednio związanych z Urzędem Gminy. Uważaliśmy za oczywiste, że zewnątrzni fachowcy udzielą jedynie wsparcia władzom i mieszkańcom Gminy w zakresie techniki tworzenia dokumentu – strategii. Tymczasem odnosimy wrażenie, iż próbują oni zastąpić gospodarzy naszego terenu w pracy koncepcyjnej, nie mając niezbędnej wiedzy praktycznej ani teoretycznej. **Strategia została przygotowana bez włączenia partnerów społecznych.**
2. Uważamy, że opracowanie Strategii nie zostało poprzedzone dostatecznymi analizami stanu aktualnego naszej gminy. Nie należy decydować o priorytetowych, wartych dziesiątki milionów złotych inwestycjach, bez rzetelnego zbadania jakie rozwiązania są rzeczywiście potrzebne i jakie będą skutki możliwych rozwiązań. Działanie „na wycucie”, w oparciu o własne przekonanie, lecz bez poparcia w rzetelnie zgromadzonych danych źródłowych, może doprowadzić do podjęcia błędnych decyzji, które fatalnie zaciążą na sytuacji mieszkańców i budżecie Gminy na następne dziesięciolecia.

3. Jakość Strategii pozostawia wiele do życzenia. Zwracamy uwagę na:
 - 1) chaotyczną konstrukcję omawianego dokumentu, skutkującą między innymi licznymi powtórzeniami, a co najważniejsze sprzecznościami (jak na przykład w kwestiach rozwoju turystyki, o czym w punkcie II 1. niniejszego pisma a także w trzech różnych wersjach analizy SWOT);
 - 2) podawanie niesprawdzonych danych (np. ilość stowarzyszeń i fundacji działających na obszarze gm. Izabelin – w większości są to nieaktywne i nie działające od lat organizacje);
 - 3) błędy wynikające z niezajomości naszej Gminy przez współautorów Strategii (jak pomysł modyfikowania programu szkoły zawodowej, której w Izabelinie nie ma);
 - 4) pozbawione wartości merytorycznej wielostronicowe opisy historyczne i zbędne kopiowanie tabel z rocznika statystycznego, bez sformułowania jasnych wniosków co z nich wynika i jak są te dane ze sobą powiązane,
 - 5) opisywanie rzeczywistości przy pomocy subiektywnych, a przy tym bardzo kontrowersyjnych ocen (np. uznanie, że polityka informacyjna Gminy jest bardzo dobra).

4. Władze Gminy nie uczyniły wysiłku aby włączyć mieszkańców w proces tworzenia Strategii. Ankiety dystrybuowane razem z „Listami do sąsiada” miały charakter ogólnikowy, a zawarte w nich pytania nie ułatwiały formułowania własnych odpowiedzi, lecz zmuszały do pracy redakcyjnej. Nic więc dziwnego, że zostały wypełnione zaledwie przez 80 osób. Tylko jedno ze spotkań w trakcie prac nad Strategią miało charakter otwarty, lecz niestety niemal w całości poświęcone zostało prezentacji danych statystycznych na temat naszej Gminy. Uważamy że stworzenie dobrej strategii rozwoju Gminy może odbyć się jedynie w dialogu z mieszkańcami, za którego organizację odpowiedzialne są władze gminy.

5. Wyniki badań prezentujące dostrzegane przez mieszkańców gminy problemy, a także oczekiwane kierunki zmian, zawierają bardzo istotne deficyty. Jest to szczególnie niepokojące ze względu na deklarację zawartą w dokumencie, iż diagnoza społeczna będzie stanowiła jeden z filarów wyznaczania celów strategii. W prezentacji badań (str. 57 do 68) brakuje podstawowych danych: opisu stosowanego narzędzia (jakie procedury stosowano formułując pytania, dlaczego pytania miały charakter wyłącznie otwarty), opisu grupy respondentów (przedziały wiekowe, rejon zamieszkania, ilość osób biorących udział w badaniu, wykształcenie, płeć), a także sposobu analizy danych. Tego rodzaju informacje pozwalają ocenić w jakim stopniu grupa respondentów "oddaje głos" reprezentatywny dla większości mieszkańców. **Brak uczestnictwa w badaniu licznej i reprezentatywnej grupy mieszkańców zmusza do odrzucenia otrzymanych wyników.** Informacje otrzymane w ten sposób nie mogą być także podstawą doboru celów formułowanych w pkt. 3 dokumentu; "Założenia strategii rozwoju Gminy Izabelin na lata 2016-2030" (str. 10).

Stowarzyszenie DziałajMY! poddaje w wątpliwość prezentowaną diagnozę społeczną problemów i oczekiwań mieszkańców.

6. Podobnie negatywnie oceniamy sposób prowadzenia konsultacji społecznych Strategii. Trudno bowiem oczekiwać, że mieszkańcy przeanalizują we własnym zakresie 150-stronnicowy dokument i zgłoszą do niego konkretne uwagi. Zabrakło ze strony gminy wysiłku, aby przedstawić mieszkańcom Strategię w formie uproszczonej i łatwej do zrozumienia, a jednocześnie ułatwić wyrażenie opinii w drodze sensownie opracowanych ankiet.
7. Rozumiemy, że strategia rozwoju gminy jest dokumentem pilnie potrzebnym ze względu na regulacje przyznawania środków z różnego rodzaju funduszy krajowych oraz funduszy Unii Europejskiej. Doceniamy fakt, że władze Gminy Izabelin postanowiły sformułować strategię rozwoju na następne 15 lat. Uważamy, że stworzenie takiego dokumentu w oparciu o rzetelnie zgromadzoną wiedzę, przy szerokim udziale i z równie szerokim poparciem mieszkańców gminy, jest niezbędne. Niestety poddana konsultacjom społecznym **Strategia w obecnym kształcie nie może uzyskać naszego poparcia**. Jeżeli władze gminy postanowią podjąć prace nad strategią rozwoju Gminy Izabelin od początku, jako stowarzyszenie lokalne, deklarujemy chęć merytorycznego zaangażowania w możliwie najszerszym zakresie.

II. Uwagi krytyczne dot. wybranych zapisów Strategii

1. Kategorycznie nie zgadzamy się z opinią, jakoby rozwój Gminy Izabelin miał być w przyszłości związany z rozwojem turystyki i inwestycjami w infrastrukturę turystyczną przeznaczoną do obsługi ruchu turystycznego, przede wszystkim dla mieszkańców Warszawy (*przykładowy zapisy Strategii: Wciąż zbyt słaba baza konferencyjno-hotelowa oraz rekreacyjno-wypoczynkowa do obsługi popytu na tego typu usługi generowanego zwłaszcza w Warszawie, **strategiczny kierunek działania nr 5: wsparcie dla budowy zaplecza hotelarskiego i gastronomicznego***).

Dla powstania i utrzymania atrakcyjnych miejsc związanych z rekreacją, sportem i rozrywką może okazać się konieczne otwarcie na „klientów” spoza naszej gminy. Budowę infrastruktury turystycznej należy jednak projektować w sposób bardzo przemyślany, tak aby służyła przede wszystkim mieszkańcom naszej gminy. Trzeba odróżnić turystykę kwalifikowaną (pieszą, rowerową, narciarską), która stanowi mniejsze obciążenie dla środowiska i dla społeczności gminy, od turystyki masowej. **W żadnym razie nie można pozwolić, aby doszło do uruchomienia masowego ruchu turystycznego, w dodatku za pieniądze izabelińskiego podatnika.** Uważamy, że wady masowego ruchu turystycznego znacząco przeważają nad korzyściami płynącymi z funkcjonowania firm obsługujących turystów i utworzeniem przez nie nieokreślonej liczby miejsc pracy.

Gmina Izabelin powinna przeciwdziałać masowemu napływowi turystów. Nie chcemy być obszarem rekreacyjnym dla mieszkańców stolicy, bowiem kłóci się to z charakterem naszej gminy, który pragniemy chronić. Nie jesteśmy gminą, dla której turystyka stanowi jedyną szansę na rozwój, walkę z biedą i bezrobociem.

Zwracamy uwagę na ewidentne sprzeczności w zapisach Strategii dotyczących turystyki (prosimy porównać s. 99 oraz 103 i 105-6).

2. W sposób enigmatyczny opisano w Strategii koncepcję budowy centrum 7 sołectw, tworzenie „spółdzielni społecznej”, czy też pomysł budowy świetlic wiejskich. Tego rodzaju hasła wymagają szerszego wyjaśnienia, a ich wpisanie do Strategii wymaga uzasadnienia.
3. Negatywnie oceniamy koncepcję wydatkowania wielu milionów złotych na budowę mieszkań komunalnych (*zapis Strategii: Stworzenie gminnego zasobu mieszkań socjalnych i komunalnych (bądź wynajem na ten cel istniejących obiektów) – lata 2016-2020 - 10.000.000 zł*). Wydatek jest niewspółmierny do potrzeb naszej społeczności w tym zakresie. Nie uzasadnia go również obowiązek każdej gminy zapewnienia mieszkań dla osób w trudnej sytuacji materialnej i bez dachu nad głową. Obowiązek ten można bowiem realizować w drodze najmu lokali.

Stowarzyszenie DziałajMY! sprzeciwia się budowie mieszkań komunalnych przez Gminę Izabelin.

4. Ze Strategii nie sposób wyczytać spójnej i przemyślanej koncepcji działań na rzecz integracji i aktywizacji społecznej mieszkańców. Należy zaś z całą mocą podkreślić, że działania w tej sferze nie mogą ograniczać się do budowy infrastruktury w rodzaju „świetlic wiejskich”.

III. Postulaty dot. uzupełnienia Strategii

1. Strategia zawiera istotne braki w opisie metodologii diagnozy społecznej. Proponujemy uzupełnienie dokumentu o powyższy aspekt. W przypadku analizy ujawniającej niską wiarygodność diagnozy, wnosimy o przeprowadzenia ponownej procedury badań. **Postulujemy przeprowadzenie transparentnej procedury przygotowania narzędzia badawczego. Stowarzyszenia DziałajMY! przypomina, że jedynie rzetelna i wiarygodna analiza problemów i oczekiwań mieszkańców gminy może zaowocować racjonalnym wyznaczeniem zadań w Strategii.**
2. W Strategii brakuje wyraźnego zapewnienia, że w trosce o utrzymanie dotychczasowego charakteru otoczenia, Gmina Izabelin nie będzie dopuszczać do zmniejszania minimalnej dopuszczalnej powierzchni działek budowlanych, a nadto, nie zezwoli na ograniczanie obowiązków w zakresie utrzymania minimalnej powierzchni biologicznie czynnej. Proponujemy, aby zamiast zagadkowego sformułowania o „dalszej urbanizacji gminy” (s. 95), pojawił się zapis stwierdzający jednoznacznie, iż Gmina będzie skutecznie przeciwdziałać urbanizacji, rozumianej jako intensyfikacja zabudowy, zwłaszcza wielorodzinnej.
3. Strategia przewiduje, że celem Gminy na najbliższe lata jest wypracowanie odpowiedzi na pytanie o przyszłość wsi Sieraków. Uważamy, że Strategia powinna udzielać odpowiedzi na to pytanie.

4. Jak to zostało już wskazane w części I niniejszego pisma, uważamy za niewłaściwe podejmowanie brzemiennej w skutki decyzji o bardzo kosztownych inwestycjach, bez studium wykonalności i analizy tego co rzeczywiście jest potrzebne. Kwestia ta ma szczególnie istotne znaczenie, gdy mowa o projektach infrastruktury drogowej.

Postulujemy aby w Strategii znalazł się rozdział poświęcony działaniom na rzecz zrównoważonego rozwoju układu komunikacyjnego. Uwzględnić należy przy tym potencjalnie atrakcyjne dla mieszkańców Izabelina zewnętrzne inwestycje, jak budowa kolei dojazdowej ze stacją w Ożarowie oraz przedłużenie drugiej linii metra do ul. Lazurowej. Wspieranie transportu zbiorowego, bezpieczeństwo na drogach gminnych i poszukiwanie alternatyw dla indywidualnego transportu samochodowego powinno uzyskać priorytet. Co nie oznacza, że Stowarzyszenie Działajmy! jest przeciwne budowie nowych dróg, a zwłaszcza alternatywnej do ul. 3-go Maja drogi dojazdowej do Warszawy. Decyzję gdzie i co wybudować należy jednak poprzedzić gruntowną, naukową analizą.

5. Postulujemy wprowadzenie do Strategii klarownej koncepcji współpracy samorządu gminnego z organizacjami pozarządowymi. Elementem tej współpracy powinny być organizowane przez gminę konkursy o granty na realizację najciekawszych inicjatyw lokalnych zgłoszonych przez organizacje pozarządowe.
6. Proponujemy wprowadzenie w Strategii zapisów mówiących o zorganizowaniu nowoczesnego systemu gminnej informacji o wszystkim, co dzieje się na naszym terenie w sferze kultury, edukacji i rozrywki oraz działań administracji.
7. Postulujemy wskazanie konkretnych jednostek organizacyjnych UG odpowiedzialnych za wdrażanie i monitorowanie realizacji poszczególnych obszarów Strategii.

Postulujemy wprowadzenie do Strategii zapisów zobowiązujących władze gminy do przygotowania w możliwie najkrótszym czasie dokumentów wykonawczych do strategicznych kierunków działania, które przyczynią się do skuteczniejszej realizacji celów strategii, tj. w szczególności:

- 1) wieloletni plan inwestycyjny,
 - 2) polityka oświatowa Gminy Izabelin,
 - 3) polityka rozwoju sportu i aktywności fizycznej mieszkańców Gminy Izabelin,
 - 4) polityka wspierania aktywności społecznej mieszkańców Gminy Izabelin,
 - 5) polityka ekologiczna Gminy Izabelin,
 - 6) polityka informacyjna Gminy Izabelin.
8. W części poświęconej aktywizacji społeczności lokalnej proponujemy dodanie zapisów wskazujących na aktywne poradnictwo i edukację realizowaną przez Urząd Gminy w tym zakresie.

Ponadto postulujemy, aby podejmowanie przez władze Gminy decyzji i działań w szczególności w zakresie aktywizacji i integracji społeczności lokalnej, odbywało się zawsze przy zastosowaniu następujących zasad:

- 1) Diagnoza – wszelkie działania poprzedza diagnoza środowiska lokalnego, jego bieżącego stanu i problemów, przeprowadzana przy współudziale mieszkańców i wszystkich podmiotów, których dany temat dotyczy; wspólnie przygotowana jest również propozycja możliwych rozwiązań,
- 2) Partycypacja – na każdym etapie realizacji działań włączana do udziału i podejmowania decyzji jest jak najszersza grupa osób, w miarę możliwości wszyscy zainteresowani,
- 3) Komunikacja – zapewniony jest stały dostęp do informacji dla wszystkich zaangażowanych w działania; po konsultacjach przekazywane są informacje zwrotne,
- 4) Dialog – wszyscy uczestnicy działań dbają o standardy współpracy, wzajemne zrozumienie i szacunek, a także bieżące rozwiązywanie konfliktów,
- 5) Testowanie/Modelowe Rozwiązania – innowacyjne rozwiązania testowane są na małą skalę, aby przed rozpoczęciem kolejnych działań wyciągnąć z nich wnioski,
- 6) Ewaluacja – w trakcie oraz po realizacji przedsięwzięcia dokonuje się analizy efektów podejmowanych działań, a na jej podstawie wprowadza zmiany i ulepszenia.

W imieniu Stowarzyszenia DziałajMY!:

Olgierd Porębski
Prezes Zarządu

Paweł Sielczak
Wiceprezes Zarządu

Mateusz Zatorski
Wiceprezes Zarządu